

ÅS KOMMUNE

Reglement for finansforvaltning

Versjon av 28.01.04

INNHALDSFORTEGNELSE

1. INNLEDNING	3
1.1 HJEMMEL.....	3
1.2 FORMÅL.....	3
1.3 STRATEGISKE MÅLSETTINGER - OVERORDNET FINANSSTRATEGI	3
2. INNLÅN OG LÅNEFORVALTNING	3
2.1 INNLÅN	3
3. PLASSERING AV LEDIG LIKVIDITET OG LANGSIKTIGE FINANSIELLE AKTIVA	4
3.1 LEDIG LIKVIDITET	4
3.2 LANGSIKTIG FINANSIELLE AKTIVA.....	5
4. FULLMAKTER	5
4.1 LÅN	5
4.2 FORVALTNING.....	5
5. RAPPORTERING OG KONTROLL	6
5.1 ÅRSMELDING	6
5.2 TERTIALRAPPORT.....	6
6. EVALUERING OG KVALITETSIKRING	6

1. Innledning

Finansforvaltningen i Ås kommune omfatter følgende hoveddeler:

- 1) Likviditetsstyring
- 2) Inn- og utbetalingssystemer
- 3) Lånefinansiering/lånestrategi
- 4) Kapitalforvaltning av kortsiktig likviditet og langsiktige finansplasseringer

Pkt. 1. og 2. håndteres gjennom kommunens bankforbindelse. Områdene hvor det først og fremst er aktuelt med finansstrategiske avveininger er innenfor låneforvaltning og kapitalforvaltning.

1.1 Hjemmel

Reglementet er utformet med hjemmel i lov av 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner § 52 nr. 2 og Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning av 05.03.2001 som sier:

«§52 Finansforvaltning

1. *Kommunestyret og fylkestinget skal selv gi regler for kommunens eller fylkeskommunens finansforvaltning.»*

1.2 Formål

Kommunen skal forvalte sine midler slik at tilfredsstillende avkastning kan oppnås, uten at det innebærer vesentlig finansiell risiko, og under hensyn til at kommunen skal ha midler til å dekke sine løpende betalingsforpliktelser ved forfall.

1.3 Strategiske målsettinger - overordnet finansstrategi

Finansforvaltningen skal:

- ivareta grunnprinsippet i kommunelovens formålsbestemmelse om optimal utnyttelse av kommunens tilgjengelige ressurser med sikte på å kunne gi et best mulig tjenestetilbud
- sikre stor grad av forutsigbarhet i kommunens finansielle stilling

2. Innlån og låneforvaltning

2.1 Innlån

Kommunens lån skal sammensettes med hensyn på å oppnå de overordnede mål for finansporteføljen. Med utgangspunkt i sammensetningen av de likvide midler, skal

kommunens låneportefølje fordeles slik at de overordnede mål for finansporteføljens varighet og risikoprofil oppnås.

Låneporteføljen skal maksimalt ha en fastrenteandel på 30% (lån med bindingstid 1 år eller mer. For å få en akseptabel sammensetning med hensyn til renteutgifter og risiko, skal denne delen av gjelden være delt opp på rentekontrakter med ulik bindingstid og med forfall til forskjellige tidspunkt.

Årlige låneopptak skal komme fram av årlig vedtatt budsjett.

Generelt gjelder følgende:

- Ved låneopptak og refinansiering av gamle lån skal det innhentes tilbud fra minst to låneinstitusjoner, hvorav minst én skal ha kommunal sektor som sitt hovedmarked.
- Renteutviklingen skal kontinuerlig overvåkes for å vurdere binding av lån.
- Antall lån i gjeldsporteføljen skal bestå av et mindre antall lån, men ikke så få at det oppstår en refinansieringsrisiko.
- Enkeltlån skal ikke utgjøre mer enn 35 prosent av den samlede låneporteføljen.
- Lån med forfall inntil 1 år fram i tid skal utgjøre maksimalt 40 prosent av den samlede låneporteføljen.

3. Plassering av ledig likviditet og langsiktige finansielle aktiva

Det er en forutsetning for forvaltningen av kommunens likvide midler at den faktiske plasseringen av midler dekker det løpende likviditetsbehovet, samtidig som det gir en forsvarlig avkastning.

3.1 Ledig likviditet

Sammensetning:

Kommunens likvide midler vil bestå av:

Likviditetsreserven: Skal sikre det behov for likviditet som oppstår som følge av tidsforskjellen mellom inn- og utbetalinger. Likviditetsreserven inkluderer trekkrettigheter i konsernkontosystemet.

Overskuddslikviditet: Kortsiktig likviditetsoverskudd bestående av likvide midler utover den nødvendige likviditetsreserven, herunder bufferfond.

Overskuddslikviditet og likviditetsreserve (disponeres innenfor årsbudsjettperioden)

1. Kommunens likviditetsreserve skal alltid plasseres innenfor konsernkonto hos den bank hvor slik avtale er inngått eller som øvrige løpende oppsigelige bankinnskudd i banker spesifisert i henhold til a) nedenfor.
2. Plasseringer av kommunens overskuddslikviditet kan gjøres innenfor en investeringshorisont som ikke rokker ved kommunens løpende likviditetsbehov. For plassering av kommunens overskuddslikviditet skal en søke å begrense kursrisikoen til et minimum.

Kommunens overskuddslikviditet kan plasseres i:

- a) Innskudd i norske finansinstitusjoner og utenlandske finansinstitusjoner etablert i Norge og som et minimum har en forvaltningskapital på minimum 2,0 mrd. kroner.
- b) Sertifikater utstedt av Den norske Stat eller garantert av Den norske Stat, herunder statsforetak.
- c) Sertifikater utstedt av norske kommuner og fylkeskommuner, eller sertifikater og garantert av kommuner eller fylkeskommuner.
- d) Sertifikater utstedt av norske finansinstitusjoner og sertifikater garantert av norske finansinstitusjoner.
- e) Ved gjenkjøpsavtaler (repo-forretninger) i verdipapirer nevnt i b)-d).
- f) andeler i pengemarkedsfond forvaltet av forvaltningsselskaper som er etablert i Norge med rentebinding inntil 1 år og løpetid (tid til innfrielse) på 3. år.

3.2 Langsiktig finansielle aktiva

Omfatter 170 mill. kroner hvor kun avkastningen skal disponeres i årsbudsjettperioden.

Det vises til:

- KRAVSPESIFIKASJON FOR SAMMENSETTING AV ÅS KOMMUNES LANGSIKTIGE FINANSPORTEFØLJE

som følger som vedlegg.

4. Fullmakter

Kommunestyret gir rådmannen fullmakt til å undertegne finansielle kontrakter i overensstemmelse med rammer og begrensninger gitt i dette Reglement, herunder:

4.1 Lån

- a) Gjennomføre opptak av lån etter lovlig vedtak fattet av kommunestyret.
- b) Gjennomføre refinansiering av lån.
- c) Godkjenne nye rentebetingelser på forfalte lån.

4.2 Forvaltning

- a) Forestå den løpende forvaltningen av kommunens totale likvide midler, herunder:
 - inngå avtale om kjøp og salg av verdipapirer
 - inngå avtaler om kjøp og salg av andeler i verdipapirfond
 - foreta plasseringer på særvilkår
- b) Inngå avtaler om ekstern bistand til styrking av kommunens finanskompetanse, herunder:
 - avtaler om generell finansiell rådgivning
 - avtaler om forvaltning av deler av kommunens likvide midler og kommunens gjeldsportefølje.

Pkt. 7.3.2: Plassering av likviditet i gjeldende delegasjonsreglement utgår.

5. Rapportering og kontroll

Formålet med rapportering er å informere om finansforvaltningens faktiske resultater, samt finansforvaltningens eksponering i forhold til de rammer og retningslinjer som er fastsatt.

5.1 Arsmelding

- Rådmannen skal i forbindelse med årsmeldingen gi en redegjørelse for hvordan kommunens finansportefølje har blitt forvaltet i det aktuelle regnskapsår. Herunder skal vesentlige endringer i finansporteføljens sammensetning og risikoprofil presiseres særskilt. Redegjørelsen skal inneholde en evaluering av porteføljens avkastning i forhold til en relevant sammenligningsindeks.

5.2 Tertialrapport

- Det skal ved hvert tertial foreligge en oversikt over finansporteføljens utvikling. Herunder skal vesentlige endringer i finansporteføljens sammensetning og risikoprofil presiseres særskilt. Redegjørelsen skal inneholde en evaluering av porteføljens avkastning i forhold til en relevant sammenligningsindeks.

Ved vesentlige endringer i finansmarkedene som gjør det nødvendige å foreta store tilpasninger av finansporteføljen, skal formannskapet orienteres straks.

6. Evaluering og kvalitetsikring

- Kommunestyret skal hvert annet år evaluere kommunens "Reglement for finansforvaltning" og valg av forvaltere for kommunens finansportefølje.
- Oppfølgingen av reglene for finansforvaltning og rutiner for finansiell rapportering til kommunestyret iht. dette reglement, vil bli vurdert av kommunerevisjonen som en del av revisjonens løpende oppfølging av kommunens intern kontroll.
- Rådmannen kan engasjere ekstern bistand for gjennomgang av kommunens finansforvaltning og valg av forvaltere for kommunens finansportefølje.

Kravspesifikasjon

SAMMENDRAG – KRAVSPESIFIKASJON FOR SAMMENSETTING AV ÅS KOMMUNES FINANSFORTEFØLJE

Område	Spesifikasjon
Inngangsportefølje	Kontanter NOK 170 mill. <i>Fordelt med 85 mill. kroner til én forvalter med blandet mandat, 70 mill. kroner til én forvalter med rentemandat og 15 mill. kroner til én forvalter med midler plassert i aksjefond.</i>
Formål	For at kommunens samlede formue ikke skal reduseres, vil nettopprovenyet fra aksjesalget bli avsatt i tråd med formuesbevaringsprinsippet i kommuneloven og investert som finanskapital. Dette gir avsetningen to viktige funksjoner: å være et reservefond for kommunefinansene og et redskap for å håndtere fremtidige, finansielle utfordringer. Samlet tilsier dette at midlene bør investeres med en langsiktig tidshorison.
Krav til avkastning - minimumsavkastning	Høyest mulig. En høy avkastning over tid, vil medføre en høy markedsrisiko, noe som gjør at i enkelte år kan avkastningen bli negativ. For å utjevne forskjeller i avkastning, skal midler av avkastningen avsettes i gode tider, slik at avkastningskravet dekkes i dårlige tider. Årlige minimumsavkastning er satt til 5 prosent.
Tidsperspektiv	10 år
Investeringsrammer	Se nedenfor
Likviditetskrav	Deler av porteføljen må kunne realiseres på relativt kort varsel.
Plasseringsrammer	Se nedenfor
Utbetalinger	Avsetningen skal utbetale årlige bidrag til drifts- og kapitalformål. Utbetalinger i NOK.
Avsetningens nominelle verdi	Skal ikke forringes.
Avsetningens realverdi	Bør ikke forringes. Kapitalen er urørlig og skal bevares ved at en andel av den årlige avkastningen tillegges kapitalen.
Durasjon (varighet) på rentebærende portefølje	Maks 4 år

Investeringsrammer

Gruppe (aktivklasse)	Strategiske investeringsrammer (maksimum)
<i>Rentebærende instrumenter</i>	
Gruppe 1, bankinnskudd	100 prosent
Gruppe 2, renteplasseringer <1 år	100 prosent
Gruppe 3, renteplasseringer mellom 1 og 3 år	50 prosent
Gruppe 4, renteplasseringer over 3 år	50 prosent
<i>Egenkapitalinstrumenter</i>	
Gruppe 5, aksjer, grunnfondsbevis, aksjefond	20 prosent

Dok ID	Side	Av	Administrert av	Godkjent av	Revidert	Versjon
G.Kassa/Økonomi/Forvaltning/Kravspes	1	3	Mikal Johansen	Kommunestyret	6.10.04	1.4

KRAVSPESIFIKASJON FOR SAMMENSETTING AV ÅS KOMMUNES FINANSPORTEFØLJE PLASSERINGSRAMMER

1. Målsetting

Ved forvaltningen av kommunens midler skal det legges avgjørende vekt på at midlene plasseres på en måte som ivaretar hensynet til sikkerhet, risikospredning, avkastning og likviditet. Innenfor rammen av forsvarlig sikkerhets- og risikospredning, skal man søke å oppnå så god og stabil avkastning av de forvaltede midler som mulig.

Plassering av kommunens midler - både direkte i enkeltpapirer og indirekte gjennom verdipapirfond - må skje i henhold til de retningslinjer som fremkommer i punkt 2 nedenfor.

2. Plasseringsinstrumenter og beløpsbegrensninger (markedsverdier)

Rådmannen gis fullmakt til å inngå avtale om aktiv forvaltning innenfor nedenstående retningslinjer for plassering av kommunens overskuddslikviditet og fondsmidler:

2.1 Aktivklassen rentebærende instrumenter

Instrumentene bankinnskudd, obligasjoner, sertifikater og andeler i verdipapirfond, kan fordeles over nedenstående debitorgrupper. Det kan bare plasseres i norske verdipapirer.

2.1.1 Obligasjoner og sertifikater utstedt eller garantert av den norske stat. Obligasjoner og sertifikater utstedt av norske statsforetak underlagt lov om statsforetak av 30. august 1991. Obligasjoner og sertifikater utstedt av norske saksjeselskaper underlagt lov om aksjeselskaper av 4. juni 1976, jf. §§ 18-3 - 18-5.

Plasseringsbegrensning: Maksimalt 20 % av disponible midler pr. utsteder.
Begrensningen gjelder dog ikke for obligasjoner og sertifikater utstedt eller garantert av den norske stat.

2.1.2 Obligasjoner og sertifikater utstedt eller garantert av norske kommuner eller fylkeskommuner.

Plasseringsbegrensning: Maksimalt 20% av disponible midler pr. utsteder.

2.1.3 Bankinnskudd og børsnoterte obligasjoner og sertifikater utstedt av norske finansinstitusjoner eller kredittinstitusjoner med tillatelse til å drive virksomhet under offentlig tilsyn. ***Innskudd i finansinstitusjoner etablert i Norge skal ha en forvaltningskapital på minimum 2 milliarder kroner. I tillegg skal det være en kapitaldekningsgrad på min. 8 prosent og eksponeringen (innskudd, plasseringer) må være under 1 prosent av bankens forvaltningskapital.***

Plasseringsbegrensning:

Bankinnskudd: Ingen beløpsbegrensning.
Obligasjoner og sertifikater: Maksimalt 50% av disponible midler.
Maksimalt 20% av disponible midler pr. utsteder.

Gjenkjøpsavtaler (repo-forretninger) i obligasjoner nevnt under punkt 2.1.1 til 2.1.3 ovenfor.

Plasseringsbegrensning: Samme maksimaleksponeringer som angitt ovenfor.
Plasseringer skal ha en maksimal løpetid på 3 måneder.

Dok ID	Side	Av	Administrert av	Godkjent av	Revidert	Versjon
G:Kassa/Økonomi/Forvaltning/Kravspes	2	3	Mikal Johansen	Kommunestyret	6.10.04	1.4

2.1.5 Rentebærende verdipapirer samt andeler i verdipapirfond (pengemarkedsfond og obligasjonsfond) forvaltet av forvaltningsselskaper som er etablert i Norge.

Plasseringsbegrensning

Minst 70 prosent av den totale renteportefølje skal være plassert i papirer utstedt av, eller garantert av stat, kommune, fylkeskommune og finansinstitusjoner.

(Tidligere 2.1.6 inngår nå i 2.1.5)

2.2 Aktivklassen egenkapitalinstrumenter

Det kan plasseres i norske og utenlandske verdipapirer. Det forutsettes at aksjeplasseringene forvaltes etter en konservativ risikoprofil, at profesjonelle analytikere vurderer selskapene det investeres i og at kravet til spredning/diversifisering blir tilfredsstillende ivaretatt.

Ås kommune skal ikke investere i selskaper, direkte eller indirekte gjennom aksjefond, som driver virksomheter som strider mot generelle oppfatninger av menneskerettigheter, eksempelvis barnearbeid, produksjon av landminer e.l.

2.2.1 Aksjer og grunnfondsbevis utstedt av selskaper notert på Oslo Børs¹ og utenlandske børser.
Plasseringsbegrensning:

Maksimalt 20 % av disponible midler. Inntil 75 % av maksimalrammen for eksponeringen i aksjemarkedet kan plasseres i utenlandske aksjer eller fond. Aksjer/grunnfondsbevis i ett selskap kan ikke utgjøre mer enn 20 % av aksjeporteføljen. Aksjene/grunnfondsbevisene skal til enhver tid være spredt på minimum 20 selskaper. Av disse midlene kan 10 % i selskaper til børs, dvs. 2 % av de totale midlene.

Andeler i verdipapirfond (aksjefond) forvaltet av forvaltningsselskaper som er etablert i Norge eller utlandet.

Plasseringsbegrensning:

Plasseringer i det enkelte fond skal ikke overstige 10% av fondets totale størrelse.

Kommunen kan foreta valutasikring av sine utenlandske plasseringer i enkelte tilfeller.

¹ Herunder selskaper på SMB-listen og selskaper til børs.

Selskaper til børs: Deltakelse i emisjoner, garantikonsortium eller spredningssalg i forbindelse med børsintroduksjon. Det skal klart gå fram av avtaler eller prospekt at selskapet snarest mulig skal tas opp til notering på børs.

Dok ID	Side	Av	Administrert av	Godkjent av	Revidert	Versjon
G:Kassa/Okonomi/Forvaltning/Kravspes	3	3	Mikal Johansen	Kommunestyret	6.10.04	1.4

ÅS KOMMUNE

Reglement for finansforvaltning

Versjon av 10.1.2011

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. INNLEDNING.....	3
1.1 FORMÅL.....	3
1.2 VIRKEOMRÅDE	3
1.3 HJEMMEL.....	3
1.4 ANSVAR OG FULLMAKTER.....	4
2. INNLÅN OG LÅNEFORVALTNING.....	4
2.1 INNLÅN.....	4
2.2 GENERELLE BESTEMMELSER FOR LÅNEOPPTAK	5
2.3 BENCHMARK FOR LÅNEPORTEFØLJEN.....	5
3. FORVALTNING AV LEDIG LIKVIDITET OG ANDRE MIDLER BEREGNET FOR DRIFTSFORMÅL.....	5
3.1 SAMMENSETNING:	5
3.2 PLASSERING AV GRUNNLIKVIDITET OG OVERSKUDDSLIKVIDITET.....	6
3.3 BENCHMARK FOR PLASSERINGER UTENFOR KONSERNKONTO.....	6
4. FORVALTNING AV LANGSIKTIG FINANSIELLE AKTIVA.....	6
4.1 DEFINISJON OG OMFANG	6
4.2 KRAV TIL AVKASTNING	6
4.3 INVESTERINGSRAMMER	7
4.4 RAMMER OG BEGRENSNINGER FOR RENTEBÆRENDE INSTRUMENTER	7
4.5 RAMMER OG BEGRENSNINGER FOR EGENKAPITALINSTRUMENTER	8
5. TILLATTE RENTESIKRINGSINSTRUMENTER.....	8
6. RAPPORTERING OG KONTROLL.....	8
7. EVALUERING OG KVALITETSSIKRING	9
8. IKRAFTTREDELSE.....	9
FORKLARINGER AV ORD OG UTTRYKK.....	9

1. Innledning

Finansforvaltningen i Ås kommune omfatter følgende hoveddeler:

- 1) Likviditetsstyring
- 2) Inn- og utbetalingssystemer
- 3) Lånefinansiering/lånestrategi
- 4) Kapitalforvaltning av kortsiktig likviditet og langsiktige finansplasseringer

Pkt. 1. og 2. håndteres gjennom kommunens bankforbindelse. Områdene hvor det først og fremst er aktuelt med finansstrategiske avveininger er innenfor låneforvaltning og kapitalforvaltning.

1.1 Formål

Hensikten med reglementet er å gi rammer og retningslinjer for hvordan kommunens finansforvaltning skal skje ved å definere det risikonivå som er akseptabelt for plassering av likvide midler og opptak av lån.

Kommunens finansielle posisjoner skal forvaltes som helhet hvor en søker å oppnå lavest mulige finansutgifter over tid, samtidig som det sikres forutsigbarhet i kommunens finansielle stilling. Ved forvaltning av ledig likviditet og midler beregnet til driftsformål (overskuddslikviditet) skal det legges vekt på lav finansiell risiko og høy likviditet.

Ved forvaltningen av langsiktig finansielle aktiva skal det legges avgjørende vekt på at midlene plasseres på en måte som ivaretar hensynet til sikkerhet, risikospredning, avkastning og likviditet. Innenfor rammen av forsvarlig sikkerhets- og risikospredning, skal man søke å oppnå så god og stabil avkastning av de forvaltede midler som mulig.

Plassering av kommunens midler - både direkte i enkeltpapirer og indirekte gjennom verdipapirfond - må skje i henhold til de retningslinjer som fremkommer i dette reglementet.

Det er lagt vekt på å utarbeide et enkelt og tydelig reglement, med sikte på å legge til rette for at løpende rapportering skal kreve lave administrative ressurser.

1.2 Virkeområde

Reglementet gjelder for Ås kommune. Reglementet gjelder også for virksomheter i kommunale foretak etter kommunelovens kapittel 11 og interkommunale samarbeid etter kommunelovens § 27 hvor Ås kommune er vertskommune.

1.3 Hjemmel

Reglementet er utarbeidet på bakgrunn av

- Lov om kommuner fylkeskommuner av 25. september 1992 nr 107, § 52.

- Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning av 9. juni 2009, nr 635.

1.4 Ansvar og fullmakter

Kommunestyret skal i henhold til finansforskriften selv gi regler for kommunens finansforvaltning og vedta kommunens finansreglement.

Rådmannen skal etablere administrative rutiner som sørger for at finansforvaltningen utøves i tråd med finansreglementet og gjeldende lover og forskrifter, samt at finansforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Det påhviler Rådmannen å sørge for at det i kommunen er kunnskap om finansforvaltning som til enhver tid er tilstrekkelig for at kommunen kan utøve sin finansforvaltning i tråd med dette reglementet. Dette gjelder også når kommunen kjøper finansforvaltningstjenester fra andre.

Innenfor de retningslinjer og begrensinger som følger av dette dokument delegeres følgende fullmakter til rådmannen:

- Gjennomføre opptak av lån etter lovlig fattet vedtak av kommunestyret.
- Gjennomføre refinansiering av eksisterende lån.
- Godkjenne rentebetingelser på lån.
- Forestå den løpende forvaltningen av kommunens likvide midler.
- Inngå avtaler om ekstern bistand til nødvendig styrking av kommunens finanskompetanse, herunder avtaler om generell finansiell rådgivning.
- Inngå avtaler om forvaltning av deler av kommunens likvide midler og kommunens gjeldsportefølje.
- Fullmakt til å inngå avtale om aktiv forvaltning innenfor nedenstående retningslinjer for plassering av kommunens overskuddslikviditet og finansielle aktiva.

2. Innlån og låneforvaltning

2.1 Innlån

Kommunens lån skal sammensettes med hensyn på å oppnå de overordnede mål for finansporteføljen. Lån skal tas opp i NOK.

Låneporteføljen skal maksimalt ha en fastrenteandel (lån med bindingstid 1 år eller mer) på 30%. For å få en akseptabel sammensetning med hensyn til renteutgifter og risiko, skal denne delen av gjelden være delt opp på rentekontrakter med ulik bindingstid og med forfall til forskjellige tidspunkt.

Årlige låneopptak skal komme fram av årlig vedtatt budsjett.

2.2 Generelle bestemmelser for låneopptak

Generelt gjelder følgende:

- Renteutviklingen skal kontinuerlig overvåkes for å vurdere binding av lån.
- Antall lån i gjeldsporteføljen skal bestå av et mindre antall lån, dog slik at refinansieringsrisikoen ved ordinært forfall begrenses.
- Lån kan tas opp som åpne serier og uten avdrag.
- Finansiering kan skje gjennom leasing.
- Lån kan tas opp i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i sertifikat- og obligasjonsmarkedet.
- Enkeltlån skal ikke utgjøre mer enn 35 prosent av den samlede låneporteføljen.
- Lån med forfall inntil 1 år fram i tid skal utgjøre maksimalt 40 prosent av den samlede låneporteføljen.

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets gunstigste betingelser. Ved låneopptak og refinansiering av gamle lån skal det innhentes tilbud fra minst tre låneinstitusjoner, hvorav minst én skal ha kommunal sektor som sitt hovedmarked. Det kan gjøres unntak fra denne regelen for situasjoner hvor kommunen velger å legge sertifikat- eller obligasjonslån gjennom å gi en tilrettelegger et eksklusivt mandat. Kommunen skal over tid benytte ulike tilretteleggere. Prinsippet om konkurrerende mandat kan også fravikes ved låneopptak i statsbank (f. eks etableringslån i Husbanken).

2.3 Benchmark for låneporteføljen

Finansreglementet legger til rette for en miks av fast- og flytende rente. Kommunens lånerente vil bli benchmarket mot en referanserente som består av 3 måneders-niborrente.

3. Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

Kommunens likvide midler består av de til enhver tid innestående likvide midler på kommunens bankkonti og plassering av overskuddslikviditet i henhold til dette reglementet.

Det er en forutsetning for forvaltningen av kommunens likvide midler at plasseringen av midler dekker det løpende likviditetsbehovet, samtidig som det gir en forsvarlig avkastning. Det skal foreligge en enkel prognose for utviklingen i kommunens likviditetsbehov for budsjettåret. Forvaltningen av kommunens likvide midler skal baseres på denne prognosen.

Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum internasjonal kredittrating A- eller tilsvarende kredittvurdering. Det kan gjøres avtale om trekkrettighet.

3.1 Sammensetning:

Kommunens likvide midler vil bestå av:

Grunnlikviditet: Skal sikre det behov for likviditet som oppstår som følge av tidsforskjellen mellom inn- og utbetalinger. Grunnlikviditeten inkluderer trekkrettigheter i konsernkontosystemet. Kommunen skal til

enhver tid holde en grunnlikviditet som er like stor som forventet likviditetsbehov de nærmeste 30 dager.

Overskuddslikviditet: Kortsiktig likviditetsoverskudd bestående av likvide midler utover den nødvendige grunnlikviditeten. Midlene skal i følge likviditetsprognosen ikke inngå i likviditetsbehovet de neste 12 måneder.

3.2 Plassering av grunnlikviditet og overskuddslikviditet

1. Kommunens grunnlikviditet skal alltid plasseres innenfor konsernkonto hos den bank hvor slik avtale er inngått. Kommunens grunnlikviditet skal være tilgjengelig med maksimalt 2 dagers varsel.
2. Plasseringer av kommunens overskuddslikviditet kan gjøres innenfor en investeringshorisont som ikke rokker ved kommunens løpende likviditetsbehov. For plassering av kommunens overskuddslikviditet skal en søke å begrense kursrisikoen til et minimum.

Kommunens overskuddslikviditet kan plasseres i rentebærende papirer gruppe 1 og 2 som fremkommer i tabell 1 under avsnitt 4.3. Renteplasseringer kan imidlertid ikke ha rentebindig over 1 år og durasjon på over 3 år. Utover dette gjelder samme begrensninger for plasseringer av overskuddslikviditet som for plassering av langsiktige finansielle aktiva, jf. avsnitt 4.

3.3 Benchmark for plasseringer utenfor konsernkonto

Plasseringer i og utenfor bank benchmarkes mot rentenivået for innskudd på konsernkonto.

4. Forvaltning av langsiktig finansielle aktiva

4.1 Definisjon og omfang

Med «langsiktige finansielle aktiva» menes den del av kommunens finansielle midler som ikke er beregnet for driftsformål, og som ut fra kommunens økonomiske situasjon kan anses forsvarlig å forvalte med en lang tidshorisont med noe mindre fokus på kortsiktige markedssvingninger. Langsiktige finansielle aktiva skiller seg fra ledige likvider og andre midler beregnet for driftsformål ved at forvaltningen av langsiktige finansielle aktiva ikke skal være utslagsgivende for kommunens betalingsevne på kort sikt.

I Ås kommune omfatter langsiktige finansielle aktiva 170 mill. kroner hvor kun avkastningen kan disponeres i årsbudsjettperioden. Reell verdi på langsiktig finansiell aktiva bør ikke reduseres over tid, i tråd med formues-bevaringsprinsippet i kommuneloven,

4.2 Krav til avkastning

Kravet til avkastning på kommunens langsiktige finansielle aktiva skal være høyt, men innenfor en forsvarlig risiko. En høy avkastning over tid vil imidlertid medføre en høy markedsrisiko, noe som gjør at i enkelte år kan avkastningen bli negativ. For å utjevne

forskjeller i avkastning, skal midler av avkastningen avsettes i gode tider, slik at avkastningskravet gjennom bruk av fond dekkes i dårlige tider. Årlige budsjettert utbytte fra langsiktig finansielle aktiva i driftsbudsjettet skal settes på et nivå som ivaretar dette.

4.3 Investeringsrammer

Det gis følgende rammer og begrensninger for plassering av finansielle aktiva:

Gruppe (aktivaklasse)	Strategiske investeringsrammer (maksimum)
<i>Rentebærende instrumenter</i>	
Gruppe 1, bankinnskudd	100 prosent
Gruppe 2, renteplasseringer	100 prosent
<i>Egenkapitalinstrumenter</i>	
Gruppe 3, aksjefond	20 prosent

Tabell 1: Investeringsrammer

4.4 Rammer og begrensninger for rentebærende instrumenter

Rentebærende instrumenter omfatter bankinnskudd, obligasjoner, sertifikater og andeler i verdipapirfond, og fordeles over nedenstående debitorgrupper:

- Obligasjoner og sertifikater utstedt eller garantert av den norske stat.
- Obligasjoner og sertifikater utstedt av norske statsforetak underlagt lov om statsforetak av 30. august 1991.
- Obligasjoner og sertifikater utstedt av norske statsaksjeselskaper underlagt lov om aksjeselskaper av 4. juni 1976, jf. §§ 18-3 - 18-5.
- Obligasjoner og sertifikater utstedt eller garantert av norske kommuner eller fylkeskommuner.
- Bankinnskudd og børsnoterte obligasjoner og sertifikater utstedt av norske finansinstitusjoner eller kredittinstitusjoner godkjent av Finanstilsynet.

For rentebærende papirer gjelder følgende felles plasseringsbegrensninger.

- Innskudd i finansinstitusjoner etablert i Norge skal ha en forvaltningskapital på minimum 1,5 milliarder kroner.
- Kommunens samlede innskudd i bank/kredittinstitusjon må være under 10 % av institusjonens egenkapital.
- Kommunens eierandel i pengemarkedsfond skal ikke overstige 5 % av fondets forvaltningskapital.
- Det kan bare plasseres i verdipapirer utstedt i NOK, registrert på VPS.
- Det kan maksimalt plasseres 20 % av disponible midler per utsteder. Begrensningen gjelder imidlertid ikke for obligasjoner og sertifikater utstedt eller garantert av den norske stat.
- 100 % av renteplasseringer kan ha durasjon på inntil 4 år, mens 80 % av renteplasseringer kan ha durasjon på inntil 6 år.
- Minst 20 % av den totale renteportefølje skal være plassert i papirer utstedt av, eller garantert av stat, kommune, fylkeskommune eller finansinstitusjoner.

4.5 Rammer og begrensninger for egenkapitalinstrumenter

Det kan plasseres i norske og utenlandske verdipapirer. Det forutsettes at aksjeplasseringene forvaltes etter en konservativ risikoprofil, at profesjonelle analytikere vurderer selskapene det investeres i og at kravet til spredning/diversifisering blir tilfredsstillende ivaretatt.

Ås kommune skal ikke investere i selskaper, direkte eller indirekte gjennom aksjefond, som driver virksomheter som strider mot generelle oppfatninger av menneskerettigheter, eksempelvis barnearbeid, produksjon av landminer e.l.

For egenkapitalinstrumenter gjelder følgende felles plasseringsbegrensninger:

- Det kan kun plasseres i aksjefond forvaltet av forvaltningsselskaper som er etablert i Norge og godkjent av Finanstilsynet.
- Det kan ikke plasseres midler direkte i aksjer og grunnfondsbevis/egenkapitalbevis.
- Plasseringer i det enkelte fond skal ikke overstige 10% av fondets totale størrelse.

5. Tillatte rentesikringsinstrumenter

Følgende rentesikringsinstrumenter er tillatt tatt i bruk i finansforvaltningen:

- fremtidige renteavtaler (FRA)
- rentebytteavtaler (renteswapper)
- renteopsjoner

Instrumentene skal kun brukes i sikringsøyemed og eksponeringen kan ikke overstige de underliggende plasseringer/lån.

6. Rapportering og kontroll

Formålet med rapportering er å informere om finansforvaltningens faktiske resultater, samt finansforvaltningens eksponering i forhold til de rammer og retningslinjer som er fastsatt. Rapporteringen skal inneholde en beskrivelse og vurdering av:

- a) Aktiva
 - Sammensetningen av aktiva
 - Markedsverdi, samlet og fordelt på de ulike typer aktiva
 - Vesentlige markedsendringer
 - Endringer i risikoeksponering
 - Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet
 - Markedsrenter og egne rentebetingelser
- b) Passiva
 - - Sammensetning av passiva
 - - Løpetid for passiva
 - - Verdi, samlet og fordelt på de ulike typer passiva
 - - Vesentlige markedsendringer

- Endringer i risikoeksponering
- Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet
- Markedsrenter og egne rentebetingelser.

Det skal ved hvert tertial og i årsmeldingen foreligge en oversikt over finansporteføljens utvikling. Herunder skal vesentlige endringer i finansporteføljens sammensetning og risikoprofil presiseres særskilt. Redegjørelsen skal inneholde en evaluering av porteføljens avkastning i forhold til benchmark. Avvik mellom faktisk forvaltning og gjeldende reglement skal også rapporteres.

7. Evaluering og kvalitetssikring

Rådmannen skal ha rutiner for vurdering og håndtering av finansiell risiko og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet. En uavhengig instans med kunnskap om finansforvaltning skal vurdere de etablerte rutinene, og resultatet av disse vurderingene skal legges frem for kommunestyret..

8. Ikrafttredelse

- Reglementet trer i kraft fra (dato) og gjelder inntil kommunestyret vedtar et nytt reglement.
- Finansreglementet skal senere vedtas minst én gang i hver kommunestyreperiode.

Forklaringer av ord og uttrykk

Aksjefond

Aksjefond er et verdipapirfond som investerer i aksjer. I skatteloven er aksjefond definert som verdipapirfond med én eller flere aksjer i porteføljen. I den norske fondbransjens egen klassifiseringsstandard (forvaltes av Verdipapirfondenes forening) er et aksjefond et verdipapirfond hvor minimum 80 prosent av andelseiernes kapital investeres i aksjemarkedet. Aksjefondene inndeles igjen i ulike grupper avhengig av hvilket investeringsunivers fondene skal plassere sine midler innenfor. Investeringsuniverset kan for eksempel være geografisk avgrenset (for eksempel Norge, Norden, Europa eller Globalt) eller avgrenset på bransje (for eksempel helse, finans eller teknologi). Inndelingen er ment å gjøre det enklere å vurdere reelt sammenlignbare fond opp mot hverandre. Inndelingen i fondsgrupper administreres av Verdipapirfondenes forening i henhold til vedtatt bransjestandard for informasjon og klassifisering.^[3]

På lang sikt kan du forvente høyere avkastning på en plassering i aksjefond enn i andre typer verdipapirfond. Samtidig kan du også forvente at aksjefond vil innebære høyest risiko i den forstand at du kan tape en vesentlig del av sparekapitalen.

En studie av professorene Dimson, March og Staunton fra 2006 konkluderer på bakgrunn av et omfattende datamateriale med at forventet gjennomsnittlig årsavkastning i det globale aksjemarkedet ligger 3-4 prosentpoeng over risikofri rente. Over tid har det altså vist seg at aksjekursene stiger mer enn de faller, men på kort sikt kan verdisvingningene være svært kraftige. Det betyr at sparepenger vi trenger disponible på kort varsel normalt ikke bør være eksponert mot aksjemarkedet.

Durasjon

Durasjon er den vektete gjennomsnittstiden til forfall på et lån beregnet ut fra nåverdien på fremtidige kontantstrømmer. Durasjon måler prissensitiviteten til en obligasjon med hensyn på endringer i renten.

Egenkapitalinstrumenter

Omfatter aksjer, egenkapitalbevisi sparebanker og aksjefond. En **aksje** er en fast andel i et aksjeselskap eller et allmennaksjeselskap. Alle aksjene i et selskap skal ha samme pålydende verdi. Aksjenes pålydende verdi multiplisert med antall aksjer i selskapet utgjør selskapets aksjekapital. Ofte vil kursen på en aksje avvike fra det som er pålydende. Kursen vil komme an på de underliggende verdier i selskapet, samt hvordan markedet anser selskapets fremtidige muligheter for inntjening. En aksjonær kan risikere å miste sin innskute aksjekapital dersom verdien på aksjene går ned.

Fremtidig renteavtale

En fremtidig renteavtale (engelsk: *Forward rate agreement*, forkortet **FRA** eller **F.R.A.**) er en avtale mellom to parter, som regel tilbudt av banker til sine kunder, om å fastlåse rentesatsen for et forestående lån eller bankinnskudd i en avtalt periode for å skape forutsigbarhet for begge parter. Kontraktene som inngås baseres ofte på gjeldende pengemarkedsrente, som har sterk samvariasjon med referanserenten NIBOR, hvilket gjør at disse fremtidige renteavtalene som regel er standardiserte og baserer seg på 3, 6 eller 12 måneders varighet i Norge. I det ordinære FRA-markedet kan renteavtaler sikres i opptil to år frem i tid.

Rentebytteavtaler, såkalte «swaps», er i utgangspunktet flere fremtidige renteavtaler buntet sammen i ett verdipapir.

Obligasjon

Obligasjon er et rentebærende gjeldsbrev som sier at utsteder skylder innehaveren penger. Viktige data for en obligasjon er kuponrenten, som er det utstederen skal betale innehaveren i hver periode (normalt ett år), og forfallstidspunkt, som er da utstederen må betale hele lånet til innehaveren av obligasjonen.

Staten, kommuner og store aksjeselskap, og da i særdeleshet banker, er de viktigste utstederne av obligasjoner. Når store aktører skal låne store beløp, vil det være lettere for dem å låne deler av beløpet hos ulike kilder. Lånet kan deles opp gjennom obligasjoner. I Norge er det Norges Bank som utsteder statsobligasjoner.

Obligasjoner kan som regel omsettes fritt i et annenhåndsmarked. I Norge er det største annenhåndsmarkedet for obligasjoner Oslo ABM, administrert og organisert av Oslo Børs.

Der omsettes vanligvis obligasjoner for over 10 milliarder kroner daglig. Den store likviditeten har gjort obligasjoner til et viktig investeringsobjekt.

Kommunestyret i Ås kommune
Rådhuset
1430 Ås

Jnr. 16/11

Ski,10.01.2011

Uavhengig attestasjonsrapport om reglement for kommunens finansforvaltning

Vi har gjennomgått Ås kommunes reglement for finansforvaltningen datert 10. januar 2011.

Kommunestyret er ansvarlig for at finansforvaltningen er underlagt reglement fastsatt i samsvar med kommuneloven § 52 og forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning, fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 9. juni 2009.

Vår oppgave er i henhold til § 5 i forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning, som uavhengig instans å vurdere kommunens regler for finansforvaltningen. Vi har utført vårt arbeid i samsvar med ISAE 3000 - "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk økonomisk informasjon". Denne standarden krever at vi planlegger og gjennomfører kontrollhandlinger for å kunne avgi en uttalelse med høy, men ikke absolutt sikkerhet for at det ikke foreligger vesentlige feil eller mangler ved kommunens regler for finansforvaltningen.

Vår vurdering er basert på følgende kontrollhandlinger:

1. Med utgangspunkt i kommuneloven § 52 tredje ledd, har vi kontrollert at lovens bestemmelser er innarbeidet i kommunens reglement for finansforvaltningen, herunder at reglementet:
 - gjør det mulig for kommunen å oppnå en tilfredsstillende avkastning gjennom forvaltningen
 - ikke tillater en forvaltning som medfører vesentlig finansiell risiko for kommunen
 - har bestemmelser om at forvaltningen må ta hensyn til at kommunen skal ha midler til å dekke sine forpliktelser ved forfall.
2. Med utgangspunkt i § 4 i forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning, har vi kontrollert at reglementets innhold tilfredsstiller forskriftens krav, herunder at det omfatter forvaltningen av:
 - ledig likviditet
 - langsiktige finansielle aktiva
 - gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler.

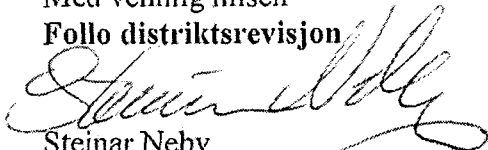
3. Med utgangspunkt i § 3 i forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning, har vi kontrollert at forskriftens bestemmelser om rammer for finansforvaltningen er tilfredsstillende ivare tatt i reglementet.

Vi mener at våre kontrollhandlinger gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at det fremlagte reglementet for finansforvaltningen tilfredsstiller kommunelovens og forskriftens krav.

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for det formål som er beskrevet ovenfor og til kommunens informasjon, og skal ikke brukes til noe annet formål.

Med vennlig hilsen
Follo distriktsrevisjon

Steinar Neby
statsautorisert revisor